

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare samt 5 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare samt lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självriskandelen enligt sjukförsäkringslagen ändras.

Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare skall ändras så, att tillämpningsområdet för det obligatoriska arbetsskadeskyddet inskränks. Det obligatoriska arbetsskadeskyddet skall gälla gårdsbruksidkare som arbetar på en brukningsenhet med minst fem hektar jordbruksjord i stället för som nu två hektar. Den nedre gräns för arbetsinkomsten som är en förutsättning för arbetsskadeskyddet skall höjas så att den motsvarar det minimibelopp som lagen om pension för arbetstagare stadgar i fråga om arbetsförtjänsten. Likaså

skall arbetsskadeskyddet i regel gälla endast sådana lantbruksföretagare som är försäkringskyldiga med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare. De lantbruksföretagare som till följd av ändringarna ställs utanför arbetsskadeskyddet skall enligt förslaget få en frivillig olycksfallsförsäkring mot arbetsskador.

Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen föreslås bli ändrad så, att dagpenningens ersättningsnivå sänks från nuvarande 100 % till 75 % av lantbruksföretagarens arbetsinkomst.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den. De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1994.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	2. Ikraftträdande	10
1. Nuläge och föreslagna ändringar	3	2.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	10
1.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	3	2.2. Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen	10
1.2. Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen	6	3. Lagstiftningsordning	10
2. Propositionens verkningar	7	LAGFÖRSLAGEN	11
2.1. Ekonomiska verkningar	7	1. Lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	11
2.2. Verkningar för medborgarna	7	2. Lag om ändring av 5 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen	13
3. Beredningen av propositionen	7	BILAGA	14
4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	8	Parallelltexter	
DETALJMOTIVERING	8	1. Lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	14
1. Lagförslagen	8	2. Lag om ändring av 5 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen	17
1.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	8		
1.2. Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen	10		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

Med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) betalas ersättning för arbetsskada, varmed avses olycksfall i arbete och yrkessjukdom. Enligt 1 § 1 mom. gäller arbetsskadeskyddet lantbruksföretagare. Med lantbruksföretagare avses enligt 3 § idkare av gårdsbruk, yrkesfiskare och renägare som arbetar med renskötsel samt den som utför nämnt arbete och fortgående lever tillsammans med en lantbruksföretagare i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden (sambo) samt medlemmar i ett familjeföretag. Definitionen är densamma som den definition av begreppet lantbruksföretagare som finns i 1 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

En person anses vara medlem i ett familjeföretag enligt de grunder som anges i 1 a § lagen om pension för lantbruksföretagare. Ett stadgande om detta finns i 5 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. En lantbruksföretagares sambo omfattas enligt 7 § 4 mom. av arbetsskadeskyddet endast om han eller hon är arbetspensionsförsäkrad med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare.

Arbetsskadeskyddet gäller inte lantbruksföretagarverksamhet i liten skala. Som en i lagen avsedd lantbruksföretagare betraktas inte den som idkar gårdsbruk på en brukningsenhet med mindre än två hektar jordbruksjord. Detta stadgas i 3 § 1 mom. 1 punkten lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Enligt 4 § 1 mom. gäller lagen inte heller lantbruksföretagare vilkas årsarbetsförtjänst av lantbruksföretagarverksamheten inte motsvarar minst det belopp som avses i 1 § 3 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare. Detta belopp uppgår på 1993 års nivå till 4 284 mk. Minimigränserna för brukningsenhetens storlek och årsarbetsförtjänsten är samma som de som enligt 1 § 2 mom. 1 punkten och 1 § 3 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare tillämpas som nedre gränser för den obligatoriska arbetspensionsförsäkringen enligt den lagen.

I 7 § lagen om olycksfallsförsäkring för

lantbruksföretagare anges vissa specialbegränsningar för tillämpningen av lagen. Arbetsskadeskyddet gäller inte lantbruksföretagare under 14 eller över 65 år eller lantbruksföretagare som är befriade från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Det gäller inte heller lantbruksföretagare som har rätt till i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd full invalidpension, individuell förtidspension eller sådan förtida ålderspension vars storlek har fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern. Utanför arbetsskadeskyddet står dessutom de lantbruksföretagare som får sådan full invalidpension eller individuell förtidspension enligt något annat arbetspensionssystem vars storlek har fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande arbetsinkomst.

Av gränserna för tillämpning av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare följer att det arbetsskadeskydd som avses i lagen gäller alla de 18—64-åriga gårdsbrukssidkare, fiskare och renskötare vilka såsom företagare eller medlemmar i familjeföretag eller såsom sambor till företagare också omfattas av den obligatoriska arbetspensionsförsäkringen enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Ersättningsskyddet inom lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring är dock något mera omfattande än försäkringsskyldigheten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Arbetsskadeskyddet gäller även 14—17-åriga lantbruksföretagare och medlemmar i familjeföretag, 18 år fyllda lantbruksföretagare som just har inlett sin verksamhet och vars företagarverksamhet ännu inte har pågått fyra månader samt sådana 18 år fyllda medlemmar i familjeföretag som inte får lön i pengar. Den obligatoriska försäkringen enligt lagen om pension för lantbruksföretagare gäller inte dem. Dessutom gäller arbetsskadeskyddet vissa lantbruksföretagare som får pension och vars försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare upphört vid pensioneringen. Till denna grupp hör de lantbruksföretagare, företagares sambor och medlemmar i familjeföretag som får delinvalidpension eller arbetslöshetspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlings-

pension för lantbruksföretagare (1317/90) eller avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/92).

I 7 § 3 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare finns ett specialstadgande enligt vilket arbetsskadeskyddet fortgår under den tid lantbruksföretagarens ansökan om invalidpension är anhängig. För en lantbruksföretagare som blivit arbetsoförmögen så att han fått rätt till full invalidpension eller individuell förtidspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare fortgår enligt stadgandet arbetsskadeskyddet till dess 30 dagar har förflutit efter det han fick del av det laga kraft vunna beslutet om beviljande av pension. Den pensionssökandes försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare och hans skyldighet att betala olycksfallsförsäkringspremie upphör när han blir arbetsoförmögen.

Av de totala kostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringssystem täcks ca en tredjedel av försäkringspremier som uppbärs hos de försäkrade. Enligt 17 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare skall olycksfallsförsäkringspremie betalas av lantbruksföretagare som är försäkringsskyldiga enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Försäkringspremien uppgår 1993 till 0,47 % av den försäkrades arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Övriga lantbruksföretagare som omfattas av arbetsskadeskyddet får sitt försäkringsskydd som s.k. gratisförsäkrade utan att betala försäkringspremie. På dem tillämpas inte försäkringsförfarandet, utan deras rätt till ersättning avgörs i samband med behandlingen av deras skadeanmälan.

Vid utgången av 1992 var antalet olycksfallsförsäkrade som betalade försäkringspremie 164 417. De drabbades under 1992 av sammanlagt 15 000 arbetsskador. Det var alltså ca 9 % av dessa försäkrade som råkade ut för arbetsskador. Vid utgången av 1992 omfattades ca 30 000 gratisförsäkrade lantbruksföretagare av systemet. De råkade 1992 ut för ca 850 arbetsskador, dvs. 3 % av dem drabbades av en arbetsskada.

Samtidigt med denna proposition har till riksdagen avlåtits en proposition med förslag till lag om ändring av 1 § lagen om pension för lantbruksföretagare. I den propositionen föreslås att 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare ändras så, att den

nedre gräns för brukningsenhetens storlek som förutsätter obligatorisk försäkring enligt lagen skall höjas från nuvarande två hektar jordbruksjord till fem hektar. I den nämnda propositionen föreslås dessutom att den nedre gräns för arbetsinkomsten som förutsätter obligatorisk försäkring och om vilken stadgas i 1 § 3 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare skall höjas. Den nedre gränsen skall enligt förslaget vara den minimiarbetsförtjänst som nämns i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, multiplicerad med tolv. Den nedre gränsen stiger alltså från nuvarande 4 284 mk till 12 838 mk om året enligt 1993 års nivå. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

Syftet med de ändringar som föreslagits i lagen om pension för lantbruksföretagare är att minska statens finansieringsandel av lantbruksföretagarnas socialförsäkringsutgifter. Av statsekonomiska skäl är det nödvändigt att också kostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringssystem minskas. Detta skall enligt förslaget ske genom att den personkrets som omfattas av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare med vissa undantag förenhetligas med kretsen av personer som lyder under lagen om pension för lantbruksföretagare, och genom att samma höjningar av brukningsenhetens storlek och minimiarbetsinkomsten genomförs inom olycksfallsförsäkringssystemet som de som har föreslagits i systemet med pension för lantbruksföretagare.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ändras så, att arbetsskadeskyddet enligt huvudregeln skall gälla endast de lantbruksföretagare som är försäkringsskyldiga enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. De lantbruksföretagare som nu får sitt arbetsskadeskydd i egenskap av gratisförsäkrade ställs till följd av ändringen utanför ersättningsskyddet, med undantag av två specialfall för vilka redogörs nedan.

Det föreslås att det obligatoriska arbetsskadeskyddet skall gälla gårdsbruksidkare som arbetar på en brukningsenhet med minst fem hektar jordbruksjord, medan den nedre gränsen för brukningsenhetens storlek enligt gällande lag är två hektar. Det föreslås att den höjning av minimiarbetsinkomsten som föreslagits i lagen om pension för lantbruksföretagare skall gälla också lantbruksföretagarnas olycks-

fallsförsäkring. Arbetsskadeskyddet skall alltså bara omfatta de lantbruksföretagare vars arbetsinkomster av lantbruksföretagarverksamheten uppgår till minst 12 838 mk enligt 1993 års nivå.

Enligt gällande lag omfattas lantbruksföretagarna av arbetsskadeskyddet så snart företagarverksamheten inleds. Försäkringsskyldigheten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare gäller däremot företagarverksamhet som har fortgått utan avbrott minst fyra månader sedan lantbruksföretagaren fyllt 18 år. Om det skulle stadgas att arbetsskadeskyddet endast gäller lantbruksföretagare som är försäkringsskyldiga enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, skulle företagarverksamheten de första fyra månaderna stå utanför ersättningskyddet.

En arbetstagare i ett arbetsförhållande omfattas av ersättningskyddet enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) så snart arbetet inletts. På samma sätt är det nödvändigt att lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring svarar för arbetsskador omedelbart från det arbetet inleds. Det föreslås därför att det skall stadgas att arbetsskadeskyddet från det företagarverksamheten inleds skall gälla sådana lantbruksföretagare som på grund av att deras verksamhet när de fyller 18 år ännu inte har hunnit fortgå fyra månader utan avbrott ännu inte omfattas av försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Om en lantbruksföretagares lantbruksföretagarverksamhet upphör innan fyramånadersgränsen uppnåtts och pensionsförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare av den anledningen inte fastställs, skall inte heller olycksfallsförsäkringspremie uppbäras.

Att arbetsskadeskyddet fortgår under den tid ansökan om invalidpension är anhängig ansågs när specialstadgandet om den saken gavs vara nödvändigt för att lantbruksföretagarna också då de ansökte om pension med säkerhet skulle veta hur länge deras arbetsskadeskydd var i kraft. Av samma orsak föreslås att det nämnda stadgandet skall finnas kvar i lagen. Stadgandet har inte gällt lantbruksföretagare som sökt delinvalidpension, eftersom de har omfattats av arbetsskadeskyddet i egenskap av gratisförsäkrade även sedan de gått i pension. I denna proposition föreslås att de lantbruksföretagare som får delinvalidpension inte längre skall omfattas av arbetsskadeskyddet. Därför föreslås det att stadgandet om att arbetsskadeskyd-

det fortgår medan en ansökan om pension är anhängig för enhetlighets skull skall utvidgas till att gälla också lantbruksföretagare som ansöker om delinvalidpension.

Till följd av de föreslagna höjningarna av brukningsenheternas minimiareal och årsarbetsförtjänstens nedre gräns kommer ca 12 000 lantbruksföretagare som nu omfattas av det obligatoriska arbetsskadeskyddet att ställas utanför det. Det föreslås därför att det stadgas att sådana lantbruksföretagare vars arbetsskadeskydd upphör när lagen träder i kraft skall kunna teckna en sådan frivillig olycksfallsförsäkring mot arbetsskador som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. För att deras ersättningskydd inte skall avbrytas när lagen träder i kraft föreslås det att deras arbetsskadeskydd utan särskild ansökan skall fortgå i form av en frivillig försäkring från det lagen träder i kraft. Om dessa lantbruksföretagare vill kan de emellertid dra sig ur det frivilliga försäkringsskyddet genom att inom sex månader från det lagen trätt i kraft meddela lantbruksföretagarnas pensionsanstalt detta. Senare skall den frivilliga försäkringen kunna sägas upp med iakttagande av bestämmelserna i försäkringsvillkoren så att den upphör vid utgången av kalenderåret.

Enligt förslaget skall det stadgas att möjligheten att teckna en i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare avsedd, frivillig olycksfallsförsäkring mot arbetsskador även gäller de lantbruksföretagare som nu får sitt arbetsskadeskydd som gratisförsäkrade. De lantbruksföretagare som hör till denna grupp har inte registrerats vid lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, eftersom de har fått sitt arbetsskadeskydd utan någon särskild försäkring. Därför kan lantbruksföretagarnas pensionsanstalt inte fastställa en frivillig olycksfallsförsäkring för dem när lagen träder i kraft, utan de måste själva ansöka om en sådan. Därför förutsätts det att lantbruksföretagarnas pensionsanstalt i tillräckligt god tid och så effektivt som möjligt underrättar de gratisförsäkrade om att deras skydd upphör och om möjligheten att teckna en frivillig försäkring.

Försäkringspremien för den frivilliga olycksfallsförsäkringen enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare fastställs enligt samma grunder som försäkringspremien för den obligatoriska försäkringen, och med stöd av den frivilliga försäkringen betalas samma ersättningar som med stöd av den obligatoriska

försäkringen. Den frivilliga försäkringen ersätter dock i motsats till den obligatoriska försäkringen inte inkomstbortfall till följd av arbetskada som har uppstått utanför lantbruksföretagarverksamheten, och när ersättningarna beräknas tillämpas inte stadgandet om minimiårsarbetsförtjänst enligt lagen om olycksfallsförsäkring.

Det föreslås att förenhetligandet av tillämpningsområdet för lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare med lagen om pension för lantbruksföretagare lagtekniskt skall genomföras huvudsakligen genom hänvisningar till stadganden i lagen om pension för lantbruksföretagare. Vidare föreslås vissa sådana tekniska ändringar i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare som förbättrar systematiken i lagen.

1.2. Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

Dagpenning enligt lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/91) betalas under den självrisktid som nämns i 19 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (1653/92). Ersättningsystemet gäller enligt 2 § de lantbruksföretagare som har en antingen obligatorisk eller frivillig försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller har ansökt om en sådan försäkring. Tecknande av t.ex. en frivillig olycksfallsförsäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare berättigar inte till dagpenning under självrisktiden, om inte lantbruksföretagaren samtidigt också har en försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Storleken på dagpenningen under självrisktiden är 1/360 av den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsoförmågan inträdde. Dagpenningen ersätter alltså till fullt belopp det inkomstbortfall som arbetsoförmåga till följd av sjukdom har förorsakat inom lantbruksföretagarverksamheten. Då dagpenningen beräknas används som arbetsinkomst alltid minst den minimiårsarbetsförtjänst som anges i lagen om olycksfallsförsäkring, dvs. ett belopp som på 1993 års nivå är 43 000 mk. Minimidagpenningen är alltså 119,40 mk per dag på 1993 års nivå. I

dagpenningen under självrisktiden beaktas inte inkomster utanför lantbruksföretagarverksamheten. Kostnaderna för dagpenningssystemet betalas av statens medel. Ersättningar som betalas till odlare räknas helt som lantbruksinkomster.

Efter att lagen om detta system med dagpenning till lantbruksföretagare under självrisktiden stiftades har självrisktiden för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen förlängts från sju till nio vardagar i syfte att minska sjukförsäkringsutgifterna. Inom sjukförsäkringssystemet har den inbesparing som uppstått till följd av att självrisktiden förlängts i fråga om lantbruksföretagare delvis kanaliserats till extra utgifter för systemet med dagpenning för lantbruksföretagare under självrisktiden. Av statsekonomiska skäl måste inbesparingar göras också i utgifterna för lantbruksföretagarnas dagpenningssystem. Det är ändamålsenligt att man genomför inbesparingarna genom att sänka nivån på ersättningarna.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen ändras så, att dagpenningens storlek blir 1/480 av lantbruksföretagarens årsarbetsförtjänst i stället för som nu 1/360. Uttryckt i procent blir det nya dagpenningsbeloppet 75 % av den arbetsinkomst som är fastställd för lantbruksföretagaren i stället för som nu 100 %. Som arbetsinkomst skall allttjämt användas minst den minimiårsarbetsförtjänst som anges i lagen om olycksfallsförsäkring. Den nya minimidagpenningen enligt detta system är alltså på 1993 års nivå 89,58 mk per dag.

De ändringar av den nedre gränsen för brukningsenheternas storlek och i minimiarbetsinkomsten som skall tillämpas inom lantbruksföretagarnas obligatoriska pensionsförsäkring och som föreslås i den proposition med förslag till lag om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare som avläts samtidigt med denna proposition minskar också kostnaderna för systemet med dagpenning för lantbruksföretagare under självrisktiden. Detta beror på att av de lantbruksföretagare som till följd av ändringarna ställs utanför den obligatoriska pensionsförsäkringen enligt lagen om pension för lantbruksföretagare behåller endast de som tecknar en frivillig pensionsförsäkring sin rätt till dagpenning under självrisktiden.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

I och med att försäkringsskyddet för de gratisförsäkrade inom lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring upphör, minskar statens totala kostnader på årsnivå med ca 5 milj. mk. Av inbesparingen består knappt hälften i en minskning av folpensionsanstaltens kostnader för grundskyddsandelen och därmed också i en minskning av statens utgifter för sjukförsäringen.

I och med att kretsen av försäkrade inom lantbruksföretagarnas pensions- och olycksfallsförsäkringssystem begränsas genom att den undre gränsen för obligatorisk försäkring höjs, minskar statens utgifter med sammanlagt ungefär 5 milj. mk år 1994. Ändringen höjer till att börja med utgifterna för lantbruksföretagarnas pensionsförsäkring, eftersom premieinkomsterna minskar. Däremot minskar kostnaderna för folkpensionsanstalten och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Vad lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring beträffar är spareffekten ungefär 4 milj. mk, varav ca 2 milj. mk sparas genom att folkpensionsanstaltens kostnader minskar. Dessutom minskar statens finansieringsandel som grundar sig på lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen med ungefär 2 milj. mk.

Spareffekten av att nivån på lantbruksföretagarnas dagpenning under självrisktiden sänks är på årsnivå ca 10 milj. mk.

Kostnadsberäkningarna bygger på den statistik som lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har tillgång till. I de beräkningar som gäller olycksfallsförsäkringen har det uppskattats att ca 4 000 av de 12 000 lantbruksföretagare som ställs utanför arbetsskadeskyddet kommer att omfattas av den frivilliga olycksfallsförsäkringen. Av de ca 30 000 lantbruksföretagare som nu får sitt arbetsskadeskydd som gratisförsäkrade uppskattas ca 6 000 teckna en frivillig olycksfallsförsäkring.

Propositionen ansluter sig till statsrådets principbeslut av den 14 oktober 1992, enligt vilket statens andel av finansieringen av lantbruksföretagarnas socialförsäkringssystem skall minskas med sammanlagt 25 milj. mk år 1994 och 50 milj. mk år 1995. Utöver detta föreslås i budgetpropositionen för 1994 för inbesparing av statens utgifter att statens andel skall mins-

kas med ytterligare 10 milj. mk det året. Staten och lantbruksproducenternas centralorganisationer kom i samband med lantbruksinkomststoppörelsen för prissättningsåret 1993/1994 överens om hur minskningarna skall inriktas på lantbruksföretagarnas olika socialförsäkringssystem.

Enligt förhandlingsprotokollet genomförs minskningen av statens finansieringsandel inom lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring genom att samma ändringar av den nedre gränsen för gårdsbruksenhetens storlek och minimiarbetsinkomsten som avses bli genomförda inom systemet med pension för lantbruksföretagare görs i tillämpningsområdet för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen. Dessutom skall den obligatoriska olycksfallsförsäkringen endast gälla de lantbruksföretagare som är försäkringsskyldiga med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare. Vad gäller dagpenning under självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen konstateras att statens inbesparing genomförs genom att dagpenningens nivå sänks från 100 till 75 procent.

2.2. Verkningar för medborgarna

Syftet med förslaget är att arbetsskadeskyddet enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare i regel skall gälla personer som omfattas av den obligatoriska arbetspensionsförsäkringen enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Jämfört med nuläget ställs ca 42 000 personer utanför det obligatoriska arbetsskadeskyddet. Av dem har ca 30 000 hört till arbetsskadeskyddet i egenskap av gratisförsäkrade och ca 12 000 i egenskap av lantbruksföretagare som betalar försäkringspremie. Deras obligatoriska försäkringsskydd upphör när lagen träder i kraft. Alla lantbruksföretagare som ställs utanför arbetsskadeskyddet kan enligt förslaget teckna en i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare avsedd frivillig olycksfallsförsäkring mot arbetsskador.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen har Maa- ja metsätalousuottajain Keskusliitto och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt hörts.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Samtidigt med denna proposition har regeringen avlåtit en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 § lagen om pension för lantbruksföretagare. Propositionerna bildar en helhet med åtgärder i syfte att minska statens utgifter för finansieringen av

lantbruksföretagarnas socialförsäkringssystem. De ändringar som i denna proposition föreslås i fråga om de nedre gränser för årsarbetsförtjänsten och brukningsenhetens storlek som skall tillämpas inom lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringssystem har lagtekniskt formulerats utgående från att riksdagen godkänner motsvarande ändringar i lagen om pension för lantbruksföretagare.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

3 §. I 1 mom. definieras vad som i lagen avses med lantbruksföretagare. Begreppet är detsamma som i lagen om pension för lantbruksföretagare, varför det i momentet hänvisas till 1 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare. Dessutom föreslås det att till 1 mom. fogas det stadgande i gällande 5 § 2 mom. enligt vilket en person anses vara medlem i ett familjeföretag i enlighet med vad som stadgas i 1 a § lagen om pension för lantbruksföretagare. Med tanke på sakinnehållet i stadgandet passar det bättre i denna paragraf.

Till den första meningen i paragrafens nya 2 mom. överförs den grundläggande definition på lantbruksföretagararbete som nu finns i 6 § 5 mom. Sakinnehållet i definitionen ändras inte. Hänvisningen ändras till att gälla arbete som avses i 1 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare. Till det nya 2 momentets andra mening överförs nuvarande 4 § 2 mom., enligt vilket lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare inte tillämpas på sådan i samband med gårdsbruk, fiske eller renskötsel bedriven verksamhet som bör anses såsom ett särskilt företag. Stadgandets sakinnehåll ändras inte men skrivs i form av en hänvisning till 1 § 4 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

Till paragrafens nya 3 mom. överförs från nuvarande 6 § 5 mom. det stadgande enligt vilket såsom lantbruksföretagararbete även anses byggnadsarbete på en bostadsbyggnad som finns på brukningsenheten samt sådant till det

ordinarie kosthållet i lantbruksföretaget hörande arbete som lantbruksföretagaren utför i ett lantbruksföretag.

4 §. Paragrafen föreslås bli upphävd. Vilka som är berättigade till ersättningar definieras senare i 7 § 1 mom. så, att deras årsarbetsförtjänst motsvarar minst det minimibelopp som stadgas i 1 mom. i den paragraf som upphävs. Stadgandet i den upphävda paragrafens 2 mom. överförs till 3 § 2 mom.

5 §. Paragrafen föreslås bli upphävd. Stadgandena i 1 mom. om definition av begreppet brukningsenhet har blivit onödiga på grund av den hänvisning som tas in i 3 § 1 mom. Stadgandet i den upphävda paragrafens 2 mom., i vilken begreppet medlemmar i ett familjeföretag definieras, överförs till 3 § 1 mom.

6 §. Stadgandena i det nuvarande 5 mom. överförs till 3 § 2 och 3 mom. Nytt 5 mom. blir enligt förslaget stadgandet i det nuvarande 7 § 5 mom., angående tidpunkten då en arbetsskada inträffar. Stadgandet passar lagtekniskt bättre i denna paragraf.

7 §. Det föreslås att 1 mom. ändras. Specialbegränsningarna av rätten till ersättning slopas. De ersätts med en uppräkningslista av de situationer då ersättning betalas för en arbetsskada. Enligt 1 punkten betalas för andra enligt lagen om pension för lantbruksföretagare försäkringskyldiga lantbruksföretagare än lantbruksföretagarens sambo ersättning för en arbetsskada som sker medan försäkringsskyldigheten är i kraft. Momentets 2 punkt gäller lantbruksföretagarens sambo. Till en sambo betalas ersättning för en arbetsskada som inträffat under den tid för vilken denne har en gällande försäkring enligt lagen om pension för lant-

bruksföretagare. Stadgandet ersätter det gällande 7 § 4 mom. och sakinnehållet förblir till denna del oförändrat. Momentets 3 punkt gäller de lantbruksföretagare som inleder sin företagarverksamhet och som ännu inte omfattas av försäkringsskyldigheten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare på grund av att företagarverksamheten inte har fortgått fyra månader efter att lantbruksföretagaren fyllt 18 år. De har arbetsskadeskydd också för skador som inträffar under de första fyra månaderna av verksamheten. Enligt 4 punkten betalas till lantbruksföretagaren ersättning för en arbetskada som har inträffat sedan han blev arbetsoförmögen så att han fick rätt till invalidpension, om skadan inträffade innan 30 dagar hade förflutit efter det han fick del av pensionsanstaltens eller rättsmedelsinstansens beslut om beviljande av pension. Stadgandet ersätter det nuvarande 7 § 3 mom. Med avvikelse från det gällande stadgandet fortgår arbetsskadeskyddet endast för lantbruksföretagare som varit försäkringsskyldiga enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Förutom de lantbruksföretagare som ansökt om full invalidpension och individuell förtidspension skall stadgandet enligt förslaget nu också gälla lantbruksföretagare som ansökt om delinvalidpension.

Av begränsningarna i 1 mom. följer att arbetsskadeskyddet endast i de undantagsfall som beskrivs i 3 och 4 punkten kan gälla andra lantbruksföretagare än de som när arbetsskadan inträffar är försäkringsskyldiga med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare.

Sakinnehållet i 2 mom. är detsamma som i det nuvarande stadgandet.

I 3 mom. kvarstår de bestämmelser om delfående av beslut vid ansökan om invalidpension som ingår i det gällande momentet.

Det stadgande i det nuvarande 4 mom. som gäller en pensionerad sambos rätt till ersättning slopas, eftersom arbetsskadeskyddet enligt förslaget inte längre gäller pensionerade lantbruksföretagare. I övrigt överförs stadgandena i det nuvarande 4 mom. till 7 § 1 mom. 2 punkten.

Stadgandet i det nuvarande 5 mom. överförs till 6 § 5 mom.

12 §. I 3 mom. slopas stadgandet om de fall i vilka minimiårsarbetsförtjänsten enligt denna lag inte tillämpas på en lantbruksföretagare. Stadgandet har blivit onödigt eftersom arbetsskadeskyddet, fränsett det undantagsfall som

föreslås i 7 § 1 mom. 4 punkten, inte längre gäller sådana lantbruksföretagare på vilka minimiårsarbetsförtjänsten inte har fått tillämpas. Det är inte ändamålsenligt att upprätthålla en särskild praxis för tillämpning av minimiårsarbetsförtjänsten bara för det ovan nämnda undantagsfallet. Därför skall ersättningen också i det fallet fastställas på basis av åtminstone minimiårsarbetsförtjänsten. Syftet med ändringen är inte att förändra tillämpningen av årsarbetsförtjänsten i fråga om ersättningar som beviljas med stöd av den frivilliga försäkring som avses i 21 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Inom den frivilliga försäkringen skall årsarbetsförtjänsten alltså fastställas med stöd av 21 § 3 mom. och med tillämpning av 8 och 8 a—8 h §§ lagen om pension för lantbruksföretagare, och minimiårsarbetsförtjänsten enligt lagen om olycksfallsförsäkring skall inte tillämpas när ersättningar beräknas.

21 §. Hänvisningen i 1 mom. 1 punkten ändras. Till följd av ändringen av 3 § 1 mom. hänvisas i stadgandet till den nedre gräns för storleken på brukningsenheten som anges i 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare. Sakinnehållet i stadgandet ändras inte.

Hänvisningen i 1 mom. 2 punkten ändras. Till följd av att 4 § upphävs hänvisas i stadgandet till det minimibelopp av årsarbetsförtjänsten som avses i 1 § 3 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare. Sakinnehållet i stadgandet ändras inte.

Paragrafens 1 mom. 3 punkt ändras så att en frivillig försäkring mot arbetsskador kan beviljas lantbruksföretagare som inte är skyldiga att teckna en sådan försäkring som avses i 1 § lagen om pension för lantbruksföretagare. Förslaget innebär att också alla de lantbruksföretagare vars arbetsskadeskydd upphör när denna lag träder i kraft kan teckna en frivillig försäkring.

1.2. Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

5 §. Det föreslås att 1 mom. skall ändras så, att dagpenningens storlek är 1/480 i stället för som tidigare 1/360 av lantbruksföretagarens arbetsinkomst eller av åtminstone minimiårsarbetsförtjänsten enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Stadgandet om

minimiårsarbetsförtjänsten finns för närvarande i 28 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring. Hänvisningen i momentet har rättats till följd av detta.

2. Ikraftträdande

2.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

Lagen om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

Försäkringen för en lantbruksföretagare som omfattats av arbetsskadeskyddet och som har betalat försäkringspremie för sitt arbetsskadeskydd upphör enligt förslaget när denna lag träder i kraft. Likaså upphör försäkringsskyddet för lantbruksföretagare som fått sitt försäkringsskydd i egenskap gratisförsäkrade. Avsikten är att försäkringsskyddet skall kunna fortgå i form av en frivillig försäkring efter att lagen trätt i kraft. En försäkring för vilken lantbruksföretagaren har betalat premie och som upphör när denna lag träder i kraft skall enligt förslaget genom lantbruksföretagarnas pensionsanstalts försorg fortgå i form av en frivillig försäkring, om inte lantbruksföretagaren senast den 30 juni 1994 meddelar pensionsanstalten att han inte önskar fortsätta sin försäkring. I så fall upphör försäkringsskyddet när lagen träder i kraft. För att försäkringsskyddet för en gratisförsäkrad lantbruksföretagare skall fortsätta i form av en frivillig försäkring krävs ansökan.

2.2. Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

För att statens sparmål skall kunna nås i enlighet med budgetpropositionen för 1994 föreslås det att lagen om ändring av 5 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen skall träda i kraft den 1 januari 1994. Lagen skall tillämpas på arbetsoförmåga som inträder efter att lagen har trätt i kraft.

3. Lagstiftningsordning

I propositionen föreslås för inbesparing av

statens utgifter att det obligatoriska ersättningsskyddet vid olycksfall enligt huvudregeln skall begränsas till att gälla endast de lantbruksföretagare som omfattas av försäkringskyldigheten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Som en följd av propositionen skall det obligatoriska olycksfallsförsäkringsskyddet från och med ingången av 1994 inte längre gälla de lantbruksföretagare som för närvarande får sitt försäkringsskydd utan att betala försäkringspremie. Till följd av de ändringar som föreslås i lagen om pension för lantbruksföretagare kommer också en del sådana lantbruksföretagare som betalar för sitt försäkringsskydd och som för närvarande omfattas av den obligatoriska olycksfallsförsäkringen att ställas utanför det obligatoriska ersättningsskyddet vid olycksfall. För dem fortgår försäkringsskyddet efter att lagen har trätt i kraft utan särskild ansökan i form av en frivillig försäkring, om lantbruksföretagaren inte vill avsluta sitt försäkringsskydd helt och hållet. Det skydd som en frivillig försäkring ger är i några fall mindre än skyddet vid obligatorisk försäkring.

Försäkringsskyddet för dem som får sitt försäkringsskydd utan att betala premie kan inte fortgå i form av en frivillig försäkring utan särskild ansökan, eftersom dessa personer inte har registrerats separat som försäkrade. De beviljas en frivillig försäkring endast på ansökan.

Enligt motiveringen till den proposition (RP 234/1991 rd) som ledde till det nuvarande 66 § 7 mom. riksdagsordningen avses med det grundläggande utkomstskyddet endast periodiskt återkommande penningprestationer till fysiska personer och bara den del av socialskyddet vars syfte är att garantera individen en levnadsstandard som är nödvändig för hans utkomst. Inom lantbruksföretagarnas obligatoriska olycksfallsförsäkring är det fråga om ett specialtieskydd som med stöd av lag gäller en viss grupp av medborgare och som grundar sig på skadeståndsrätten. Propositionen försvagar inte rätten för de lantbruksföretagare som ställs utanför det obligatoriska ersättningsskyddet vid olycksfall att få del av de förmåner som hör till det lagstadgade grundskyddet. Eftersom propositionen inte heller inverkar på ersättningar som redan utbetalas eller senare skall utbetalas för en arbetsskada som inträffat innan lagen har trätt i kraft, försvagar propositionen inte det lagstadgade grundläggande

utkomstskyddet och kan således inte lämnas vilande med stöd av 66 § 7 mom. riksdagsordningen.

Med stöd av vad som ovan anförts föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) 4 och 5 §§,

av dessa lagrum 5 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 11 december 1987 (1010/87), samt

ändras 3 §, 6 § 5 mom., 7 §, 12 § 3 mom. och 21 § 1 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 3 § delvis ändrad genom nämnda lag av den 11 december 1987 och lag av den 23 januari 1987 (36/87), 6 § 5 mom. i sistnämnda lag, 7 § delvis ändrad genom sistnämnda lag samt lagar av den 26 maj 1989 och den 30 december 1992 (477/89 och 1644/92), 12 § 3 mom. i sistnämnda lag samt 21 § 1 mom. delvis ändrat genom nämnda lag av den 23 januari 1987, som följer:

3 §

Med lantbruksföretagare avses sådana gårdsbruksidkare, fiskare och renägare som avses i 1 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare och den som fortgående lever tillsammans med en lantbruksföretagare i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden samt medlemmar i ett sådant familjeföretag som avses i 1 a § i nämnda lag.

Med lantbruksföretagararbete avses arbete som nämns i 1 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare och som utförs av en lantbruksföretagare. Som lantbruksföretagararbete betraktas inte verksamhet som avses i 1 § 4 mom. i nämnda lag och som bör anses såsom ett särskilt företag.

Såsom lantbruksarbete anses även byggnadsarbete på en bostadsbyggnad som finns på brukningsenheten samt sådant arbete som hör till det ordinarie kosthållet i lantbruksföretaget och som lantbruksföretagaren utför i ett lantbruksföretag.

6 §

Arbetskadan anses ha inträffat då olycksfallet drabbade lantbruksföretagaren eller yrkessjukdomen yppade sig.

7 §

Ersättning enligt denna lag betalas om en arbetsskada har drabbat

1) en person som avses i 1 § 2 mom. 1—4 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § i nämnda lag,

2) en person som avses i 1 § 2 mom. 5 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han har en gällande försäkring enligt nämnda lag,

3) en person som avses ovan i 1 punkten under en tid då lantbruksföretagarverksamheten ännu inte har fortgått utan avbrott minst fyra månader efter att han fyllt 18 år, samt

4) en person som avses ovan i 1 eller 2 punkten och som har blivit arbetsoförmögen så att han har rätt till invalidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, om arbetsskadan inträffade innan 30 dagar hade förflutit efter det han fick del av pensionsanstaltens eller rättsmedelsinstansens beslut om beviljande av pension.

Ersättning betalas också för yrkessjukdomar som ersätts enligt 3 a § yrkessjukdomslagen.

I fråga om delfäende som avses ovan i 1 mom. 4 punkten tillämpas på motsvarande sätt 53 c § 3 mom. lagen om olycksfallsförsäkring.

12 §

Om dagpenningen eller olycksfallspensionen, beräknad enligt 11 § eller denna paragraf, är mindre än den vore beräknad för en motsvarande tid enligt minimibeloppet av en årsarbetsförtjänst som avses i 28 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, betalas dagpenning eller olycksfallspension på grundval av minimibeloppet av nämnda årsarbetsförtjänst.

21 §

På villkor som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer och mot premie enligt 17 § 2 mom. kan försäkring enligt denna lag beviljas lantbruksföretagare

1) vars brukningsenhet är mindre än vad som förutsätts i 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare,

2) vars årsarbetsförtjänst understiger det belopp som avses i 1 § 3 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare,

3) mot arbetsskador som inträffar under en tid för vilken lantbruksföretagaren inte är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 199 .

En sådan försäkring för lantbruksföretagare som avses i 17 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och som upphör när denna lag träder i kraft på grund av att lantbruksföretagaren inte längre uppfyller de i lagen stadgade villkoren för arbetsskadeskydd, fortgår i form av en försäkring som avses i 21 § 1 mom. från och med den dag då denna lag träder i kraft. Försäkringen anses dock upphöra när lagen träder i kraft, om lantbruksföretagaren meddelar lantbruksföretagarnas pensionsanstalt om upphörandet senast den 30 juni 1994.

2.

Lag

om ändring av 5 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 5 § 1 mom. lagen den 17 januari 1991 om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/91) som följer:

5 §

Dagpenningens storlek är 1/480 av den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsförmågan inträdde. Dagpenningen är dock minst 1/480 av det i 28 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring nämnda minimibeloppet av årsarbetsförtjänsten.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagen tillämpas på arbetsförmåga som har inträtt efter ikraftträdandet.

Helsingfors den 1 oktober 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

1.

Lag

om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) 4 och 5 §§,
 av dessa lagrum 5 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 11 december 1987 (1010/87), samt
ändras 3 §, 6 § 5 mom., 7 §, 12 § 3 mom. och 21 § 1 mom.,
 dessa lagrum sådana de lyder, 3 § delvis ändrad genom nämnda lag av den 11 december 1987 och lag av den 23 januari 1987 (36/87), 6 § 5 mom. i sistnämnda lag, 7 § delvis ändrad genom sistnämnda lag samt lagar av den 26 maj 1989 och den 30 december 1992 (477/89 och 1644/92), 12 § 3 mom. i sistnämnda lag samt 21 § 1 mom. delvis ändrat genom nämnda lag av den 23 januari 1987, som följer:

Gällande lydelse

3 §
 Med lantbruksföretagare avses *i denna lag*:
 1) idkare av gårdsbruk som för egen eller gemensam räkning bedriver gårdsbruk på brukningsenhet med minst två hektar jordbruksjord och själv deltar i arbetet;
 2) fiskare som utan att vara i arbetsförhållande bedriver yrkesmässigt fiske;
 3) renägare som för egen, familjemedlems eller renbeteslags räkning arbetar med renskötsel;
 4) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt arbete såsom medlem i ett familjeföretag; samt
 5) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt arbete och fortgående lever tillsammans med en lantbruksföretagare som avses i dessa lagrum i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

4 §

Denna lag gäller likväl inte lantbruksföretagare vars årsarbetsförtjänst, uppskattad enligt stadgandena i 11 §, inte motsvarar minst det markbelopp som avses i 1 § 3 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag tillämpas inte heller på sådan i samband med gårdsbruk, fiske eller renskötsel bedriven verksamhet som bör anses såsom särskilt företag.

Föreslagen lydelse

3 §
 Med lantbruksföretagare avses sådana *gårdsbrukssidkare*, fiskare och renägare som avses i 1 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare och den som fortgående lever tillsammans med en lantbruksföretagare i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden samt medlemmar i ett sådant familjeföretag som avses i 1 a § i nämnda lag.
Med lantbruksföretagararbete avses arbete som nämns i 1 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare och som utförs av en lantbruksföretagare. Som lantbruksföretagararbete betraktas inte verksamhet som avses i 1 § 4 mom. i nämnda lag och som bör anses såsom ett särskilt företag.
Såsom lantbruksarbete anses även byggnadsarbete på en bostadsbyggnad som finns på brukningsenheten samt sådant arbete som hör till det ordinarie kosthållet i lantbruksföretaget och som lantbruksföretagaren utför i ett lantbruksföretag.

(upphävs)

Gällande lydelse

5 §

I denna lag avsedd brukningsenhet och dess jordbruksjord anges och jordbruksjordens areal beräknas enligt de grunder om vilka stadgas i 2 och 20 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare samt i de stadganden som utfärdats med stöd av dessa lagrum.

En person avses vara medlem i ett familjeföretag i enlighet med vad som stadgas i 1 a § lagen om pension för lantbruksföretagare.

6 §

Med lantbruksföretagararbete avses arbete som nämns i 3 § och som utförs av en lantbruksföretagare. Såsom dylikt arbete anses även byggnadsarbete på bostadsbyggnad som finns på brukningsenheten samt sådant till det ordinarie kosthållet i lantbruksföretaget hörande arbete som lantbruksföretagaren utför i ett lantbruksföretag.

7 §

Ersättning enligt denna lag utges likväl inte för arbetsskada som inträffat:

1) innan lantbruksföretagaren fyllt 14 år eller efter det att han fyllt 65 år;

2) under den tid för vilken lantbruksföretagaren med stöd av 4 § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare varit befriad från försäkringskyldighet enligt nämnda lag; eller

3) under den tid för vilken lantbruksföretagaren har rätt till

a) sådan förtida ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare vars storlek har fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern;

b) full invalidpension eller individuell förtidspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare; eller

c) sådan full invalidpension eller individuell förtidspension som är stadgad i lag eller betalas enligt offentlig pensionsstadga till följd av arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagareverksamhet än lantbruksföretagareverksamhet och vars storlek har fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsförtjänst.

Utan hinder av vad som stadgas i 1 mom. och 3 punkten betalas ersättning för yrkessjukdom som erätts enligt 3 a § yrkessjukdomslagen.

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Arbetsskadan anses ha inträffat då olycksfallet drabbade lantbruksföretagaren eller yrkessjukdomen yppade sig.

7 §

Ersättning enligt denna lag betalas om en arbetsskada har drabbat

1) en person som avses i 1 § 2 mom. 1—4 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § i nämnda lag,

2) en person som avses i 1 § 2 mom. 5 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han har en gällande försäkring enligt nämnda lag,

3) en person som avses ovan i 1 punkten under en tid då lantbruksföretagareverksamheten ännu inte har fortgått utan avbrott minst fyra månader efter att han fyllt 18 år, samt

4) en person som avses ovan i 1 eller 2 punkten och som har blivit arbetsoförmögen så att han har rätt till invalidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, om arbetsskadan inträffade innan 30 dagar hade förflutit efter det han fick del av pensionsanstaltens eller rättsmedelsinstansens beslut om beviljande av pension.

Ersättning betalas också för yrkessjukdomar som ersätts enligt 3 a § yrkessjukdomslagen.

Gällande lydelse

Utan hinder av 1 mom. 3 punkten b-underpunkten betalas ersättning för arbetsskada som har inträffat sedan lantbruksföretagaren blev arbetsoförmögen så att han fick rätt till pension enligt nämnda punkt, om skadan skedde innan 30 dagar hade förflutit efter det han fick del av pensionsanstaltens eller rättsmedelsinstansens beslut om beviljande av pension. I fråga om delfäendet tillämpas på motsvarande sätt 53 c § 3 mom. lagen om olycksfallsförsäkring.

Den som avses i 3 § 5 punkten har rätt till ersättning endast om arbetsskadan inträffat under den tid för vilken han har en gällande försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller för vilken han har rätt att erhålla annan än i 1 mom. 3 punkten nämnd pension vars storlek med stöd av försäkringen har fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern.

Arbetsskadan anses ha inträffat då olycksfallet drabbade lantbruksföretagaren eller yrkesjukdomen yppade sig.

Föreslagen lydelse

I fråga om delfäende som avses ovan i 1 mom. 4 punkten tillämpas på motsvarande sätt 53 c § 3 mom. lagen om olycksfallsförsäkring.

(4 och 5 mom. upphävs)

12 §

Om dagpenningen eller olycksfallspensionen, beräknad enligt 11 § eller denna paragraf, är mindre än den vore beräknad för en motsvarande tid enligt minimibeloppet av en årsarbetsförtjänst som avses i 28 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, betalas dagpenning eller olycksfallspension på grundval av minimibeloppet av nämnda årsarbetsförtjänst. Detta moment tillämpas dock inte, om arbetsskadan har inträffat under den tid för vilken lantbruksföretagaren har rätt till pension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90), eller till avträdelsetersättning enligt lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare.

21 §

På villkor som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer och mot ovan i 17 § 2 mom. stadgad premie kan försäkring enligt denna lag beviljas lantbruksföretagare:

1) vars brukningsenhet är mindre än vad som förutsätts i 3 § 1 punkten;

Om dagpenningen eller olycksfallspensionen, beräknad enligt 11 § eller denna paragraf, är mindre än den vore beräknad för en motsvarande tid enligt minimibeloppet av en årsarbetsförtjänst som avses i 28 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, betalas dagpenning eller olycksfallspension på grundval av minimibeloppet av nämnda årsarbetsförtjänst.

21 §

På villkor som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer och mot premie enligt 17 § 2 mom. kan försäkring enligt denna lag beviljas lantbruksföretagare

1) vars brukningsenhet är mindre än vad som förutsätts i 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare,

Gällande lydelse

2) vars årsarbetsförtjänst understiger det belopp som avses i 4 § 1 mom.; eller

3) som för sig själv önskar försäkring för arbetsskada som avses i 7 1 mom.

Föreslagen lydelse

2) vars årsarbetsförtjänst understiger det belopp som avses i 1 § 3 mom. 2 punkten lagen om pension för lantbruksföretagare,

3) mot arbetsskador som inträffar under en tid för vilken lantbruksföretagaren inte är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 199 .

En sådan försäkring för lantbruksföretagare som avses i 17 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och som upphör när denna lag träder i kraft på grund av att lantbruksföretagaren inte längre uppfyller de i lagen stadgade villkoren för arbetsskadeskydd, fortgår i form av en försäkring som avses i 21 § 1 mom. från och med den dag då denna lag träder i kraft. Försäkringen anses dock upphöra när lagen träder i kraft, om lantbruksföretagaren meddelar lantbruksföretagarnas pensionsanstalt om upphörandet senast den 30 juni 1994.

2.

Lag**om ändring av 5 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 5 § 1 mom. lagen den 17 januari 1991 om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/91) som följer:

Gällande lydelse:

5 §

Dagpenningens storlek är 1/360 av den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsoförmågan inträdde. Dagpenningen är dock minst 1/360 av det i 16 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring nämnda minimibeloppet av årsarbetsförtjänsten.

Då dagpenningen fastställs avrundas arbetsinkomsten till närmaste hundratal mark.

Föreslagen lydelse

5 §

Dagpenningens storlek är 1/480 av den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsoförmågan inträdde. Dagpenningen är dock minst 1/480 av det i 28 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring nämnda minimibeloppet av årsarbetsförtjänsten.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagen tillämpas på arbetsoförmåga som har inträtt efter ikraftträdandet.
